

Hukuk Genel Kurulu 2022/187 E. , 2023/444 K.

•

"İçtihat Metni"**İNCELENEN KARARIN****MAHKEMESİ : Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 1. Hukuk Dairesi**

Taraflar arasındaki boşanma davasından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince davanın kabulüne karar verilmiştir.

Kararın taraf vekillerince istinaf edilmesi üzerine Bölge Adliye Mahkemesince tarafların istinaf başvurularının kısmen kabulü ile İlk Derece Mahkemesi kararının kabul edilen yönlerine ilişkin kaldırılarak bu konulara yönelik yeniden esas hakkında hüküm kurulmasına karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararının taraf vekillerince temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 2. Hukuk Dairesince yapılan inceleme sonunda bozulmuş, Bölge Adliye Mahkemesi tarafından Özel Daire bozma kararına karşı direnilmiştir.

Direnme kararı davalı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan inceleme sonucunda, temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten sonra Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan gündem ve dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili 18.04.2014 tarihli dava dilekçesinde; tarafların 02.08.2010 tarihinde evlendiklerini, ortak çocuklarının bulunmadığını, müvekkilinin vize işlemlerinin tamamlanmasının ardından 2011 yılının Kasım ayında Almanya'ya gittiğini, davalının eşine bağımsız konut temin etmediğini, eşlerin Almanya'da davacının ailesi ile birlikte yaşamaya başladıklarını, bu arada davacının babasının felç geçirdiğini, bu nedenle ailesinin yanına gelmek zorunda kalan davacının eşi tarafından Almanya'ya dönmesinin istenmediğini, telefon ve mesajlarda boşanmak istediğini dile getirdiğini, eşlerin bu sebeple 2012 yılı Haziran ayından beri ayrı yaşadıklarını, davalının sadakat yükümlülüğüne aykırı davranarak Almanya'da başka bir kadınla birlikte yaşadığını, bu kadından çocuğu olduğunu, düğünde takılan altınların Almanya Bremen'de bulunan bir bankanın kiralık kasasına konulduğunu, müvekkilinin ailesi ile birlikte yaşadığını ve herhangi bir gelirin olmadığını, buna karşılık davalının makine mühendisi olduğunu ileri sürerek tarafların boşanmalarına, müvekkili yararına 1.000,00 TL tedbir-yoksulluk nafakası ile 50.000,00 TL maddi, 50.000,00 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili 29.01.2015 tarihli cevap dilekçesinde; tarafların Bremen Asliye Mahkemesi (Aile Mahkemesi sıfatıyla) 16.01.2014 tarih ve 69 F 45413 S E. numaralı dosyası ile boşanmalarına karar verildiğini, kararın 09.05.2014 tarihinde kesinleştiğini, dolayısıyla Türkiye'de sadece bu kararın tenfizine ilişkin dava açılabileceğini, davacının Alman mahkemesinden sadece boşanmanın reddine karar verilmesini istediğini, nafaka ve tazminat talebinde bulunmadığını, boşanma kararına karşı davacı tarafından üst mahkemeye itiraz edilmediğini, müvekkili adına aynı Mahkemenin 2015/23 Esas sayılı dosyası ile yabancı mahkeme kararının tenfizi için dava açtıklarını, ziynet eşyalarının ise davacıda kaldığını belirterek davanın reddini savunmuştur

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin 11.07.2017 tarihli ve 2014/141 Esas, 2017/268 Karar sayılı kararı ile tarafların 02.08.2010 tarihinde evlendikleri, eşlerin 16.01.2014 tarihli Almanya Bremen Yerel Mahkemesinin 69 F 454/13 S E. sayılı dosyası ile boşanmalarına karar verildiği, kararın 09.05.2014 tarihinde kesinleştiği, bu yabancı mahkeme kararının MÖHUK'un 50 ve devamı maddeleri gereğince Mahkemenin 2015/23 Esas ve 2015/457 Karar sayılı kararı ile tenfizine karar verildiği, tenfiz kararının 07.12.2015 tarihinde kesinleştiği,

hâl böyle olunca eldeki boşanma davasının konusunun kalmadığı, boşanmaya sebep olan olaylarda davalının başka bir kadınla birlikte yaşaması ve bu kadından çocuğu olması nedeniyle tam kusurlu olduğu gerekçesi ile boşanma talebi hakkında karar verilmesine yer olmadığına, davacı yararına 200,00 TL tedbir-300,00 TL yoksulluk nafakası ile 8.000,00 TL maddi, 10.000,00 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde taraf vekillerince istinaf başvurusunda bulunmuştur.

B. Gerekçe ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin 30.01.2020 tarihli ve 2019/2481 Esas, 2020/375 Karar sayılı kararı ile davalı erkeğin kusur belirlemesi ve kadın yararına hükmedilen manevi tazminata yönelik istinaf taleplerinin kabulüne, Almanya Bremen Yerel Mahkemesi kararı ile tarafların boşanmalarına karar verildiği, yabancı mahkeme kararının 09.05.2014 tarihinde, bu karara ilişkin tanıma kararının ise 07.12.2015 tarihinde kesinleştiği, tanıma kararı ile yabancı ilâmın kesin hüküm ve kesin delil vasfı kazandığı, kesin hüküm veya kesin delil etkisinin yabancı ilâmın kesinleştiği andan itibaren hüküm ifade edeceği, kesin hüküm kural olarak hüküm fıkrasına münhasır olup gerekçeye sirayet etmez ise de hâkimi hükme varmaya hukuken zorlayan ve hüküm fıkrası ile ayrılmaz bir bağlilik içinde bulunan gerekçenin de kesin hüküm niteliğinde olduğu, eldeki davada tanınmasına karar verilen yabancı mahkeme kararında "...eşlerden koca evlilik birliğini kesinlikle yeniden tesis etmek istememektedir. Eşlerden kadın her ne kadar boşanmaya karşı çıksa da mahkeme eşlerden kocanın açık beyanlarını dikkate almış ve evlilik birliğinin tekrar tesis edilemeyeceğine kanaat getirmiştir.." gerekçesine yer verildiği, bu ifadeden boşanmaya sebep olan olaylara erkeğin tam kusurlu davranışları ile neden olduğu sonucuna ulaşıldığı, yabancı mahkeme ilâmında yer alan bu kusur tespitinin Türk Mahkemesi bakımından kesin delil ve kesin hüküm gücünde olduğu, dolayısıyla artık davalı tarafa boşanma nedeniyle başkaca bir kusur izafe edilemeyeceği, erkek eşi yüklenen bu kusurlu davranışların ise kadının kişilik haklarını zedeler nitelikte olmadığı gerekçesi ile kusurun yukarıda gösterildiği şekilde düzeltilerek yeniden belirlenmesine, İlk Derece Mahkemesi kararının manevi tazminata ilişkin kısmının hükümden kaldırılarak davacı kadının manevi tazminat talebinin reddine, erkeğin sair istinaf itirazlarının reddine, davacı kadın vekilinin ise yoksulluk nafakası ile maddi tazminatın miktarına yönelik istinaf talebinin kabulü ile kadın yararına 500,00 TL yoksulluk nafakası ve 30.000,00 TL maddi tazminat ödenmesine, sair istinaf itirazlarının reddine karar verilmiştir.

V. BOZMA VE BOZMADAN SONRAKİ YARGILAMA SÜRECİ

A. Bozma Kararı

1. Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde taraf vekillerince temyiz isteminde bulunmuştur.

2. Yargıtay 2. Hukuk Dairesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile;

"...1-Dosyadaki yazılara, kararın dayandığı delillerle kanuna uygun sebeplere ve özellikle delillerin takdirinde bir yanlışlık görülmemesine göre davacı kadının tüm, davalı erkeğin aşağıdaki bent kapsamı dışında kalan temyiz itirazları yersizdir.

2-Yapılan yargılama ve toplanan delillerden; tarafların Almanya Bremen Yerel Mahkemesi'nin 16.01.2014 tarih ve 69 F 454/13 S Esas sayılı ve 09.05.2014 kesinleşme tarihli kararı ile boşandıkları bu kararın tanıma ve tenfizine karar verildiği ve kararın 07.12.2015 tarihinde kesinleştiği anlaşılmaktadır. Tanıma, yabancı mahkeme kararına kesin delil veya kesin hüküm vasfını kazandırır (MÖHUK m. 58). Tanıma halinde, yabancı ilâmın kesin hüküm ve kesin delil etkisi, yabancı mahkeme kararının kesinleştiği andan itibaren hüküm ifade eder (MÖHUK m. 59). Diğer bir ifade ile, taraflar yabancı mahkeme kararının kesinleştiği anda boşanmış sayılırlar. Boşanmaya ilişkin yabancı mahkeme ilâmında davalı erkeğe ilişkin bir kusur belirlemesi yapılmadığına ve artık yabancı mahkeme ilâmı Türk Mahkemesi bakımından kesin delil ve kesin hüküm gücünü kazandığına göre, eldeki davada yazılı şekilde davalı erkeğe kusur yüklenmesi ve buna bağlı olarak davacı kadın yararına maddi tazminata karar verilmesi doğru görülmemiş, bozmayı gerektirmiştir,..."

gerekçesiyle karar bozulmuştur.

B. Bölge Adliye Mahkemesince Verilen Direnme Kararı

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile önceki kararda yer alan gerekçenin yanında; uyuşmazlığa konu yabancı mahkeme karar gerekçesinde Alman Medeni Kanunu doğrultusunda en az bir yıldır ayrı yaşadıkları belirtildikten sonra tarafların dinlendiği ve eşlerden evlilik birliğinin yeniden

tesis etmelerinin beklenemeyeceği sonucuna varıldığı, çünkü eşlerden kocanın evlilik birliğini kesinlikle yeniden tesis etmek istemediği, boşanmak istediği, eşlerden kadın her ne kadar boşanmaya karşı çıksa da eşlerden kocanın açık beyanlarının dikkate alındığı ve evlilik birliğinin tekrar tesis edilemeyeceğine kanaat getirildiğinin belirtildiği, tanıma ve tenfiz davalarında yabancı mahkemece verilen hüküm ve gerekçe içeriğindeki ifadelerin Türk Medeni Kanunu kapsamında bire bir karşılığının bulunmasının beklenemeyeceği, nitekim Yargıtay uygulamasında da yabancı mahkeme ilâm gerekçesinde yer alan ifadelerin Türk Medeni Kanunu kapsamında yorumlanması gerektiğinin belirtildiği, bu açıklamalar çerçevesinde ve 1977 yılından itibaren "kusur belirlemesi" siteminin terk edilerek "başarısızlık" ilkesinin benimsendiği Alman Medeni Kanunu göz önüne alındığında, somut olaydaki yabancı mahkeme ilâmında yer alan ifadelerden eşlerin boşanmasına " tarafların bir yıldan fazla süredir fiilen ayrı yaşamaları ve özellikle erkeğin evlilik birliğini kesinlikle yeniden tesis etmek istemediğine yönelik beyanları" doğrultusunda karar verildiği gerekçesiyle direnme kararı verilmiştir.

VI. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Direnme kararına karşı süresi içinde davalı vekili tarafından temyiz isteminde bulunulmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davalı vekili, kusur belirlemesinin hatalı olduğunu ileri sürerek kararın bozulmasını talep etmiştir.

C. Uyuşmazlık

Direnme yoluyla Hukuk Genel Kurulu önüne gelen uyuşmazlık; tarafların boşanmalarına ilişkin yabancı mahkeme ilâmında; erkek eşin boşanmaya sebep olan olaylarda kusurlu bir davranışının tespit edilip edilmediği, buradan varılacak sonuca davacı eş yararına maddi tazminat koşullarının oluşup oluşmadığı noktasında toplanmaktadır.

D. Gerekçe

1. İlgili Hukuk

1. 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 174 üncü maddesi şöyledir:

"Mevcut veya beklenen menfaatleri boşanma yüzünden zedelenen kusursuz veya daha az kusurlu taraf, kusurlu taraftan uygun bir maddî tazminat isteyebilir.

Boşanmaya sebep olan olaylar yüzünden kişilik hakkı saldırıya uğrayan taraf, kusurlu olan diğer taraftan manevî tazminat olarak uygun miktarda bir para ödenmesini isteyebilir"

2. 5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun'un 50 nci maddesi şöyledir:

"(1) Yabancı mahkemelerden hukuk davalarına ilişkin olarak verilmiş ve o devlet kanunlarına göre kesinleşmiş bulunan ilâmların Türkiye'de icra olunabilmesi yetkili Türk mahkemesi tarafından tenfiz kararı verilmesine bağlıdır.

(2) Yabancı mahkemelerin ceza ilâmlarında yer alan kişisel haklarla ilgili hükümler hakkında da tenfiz kararı istenebilir."

5718 sayılı Kanun'un ilâ 57 nci maddesi şöyledir:

"(1) Tenfizine karar verilen yabancı ilâmlar Türk mahkemelerinden verilmiş ilâmlar gibi icra olunur.

(2) Tenfiz isteminin kabul veya reddi hususunda verilen kararların temyizi genel hükümlere tâbidir. Temyiz, yerine getirmeyi durdurur."

5718 sayılı Kanun'un ilâ 59 uncu maddesi şöyledir:

"Yabancı ilâmın kesin hüküm veya kesin delil etkisi yabancı mahkeme kararının kesinleştiği andan itibaren hüküm ifade eder."

3. Değerlendirme

1. Boşanma kararı, bozucu yenilik doğuran bir karar niteliğinde olup; kararın kesinleşmesi ile birlikte evlilik birliği ve birliğin gereği olan haklar ve sorumluluklar sona erer. Boşanma kararı eşler üzerinde kişisel sonuçlar (vatandaşlık, erginlik, kayın hısımlığı ve kadın eş yönünden soyadı) doğurduğu gibi mali sonuçlar da doğurur. Boşanma kararının eşlerle ilgili mali sonuçları 4721 sayılı Kanun'la; maddi tazminat (TMK md. 174/1), manevi tazminat (TMK md. 174/2) yoksulluk nafakası (TMK md.175), ölüme bağlı tasarrufların hükümsüz kalması (TMK md.181) ve mal rejiminin tasfiyesi (TMK md. 202-281) olarak düzenleme altına alınmıştır.

2. Uyuşmazlığa konu boşanma nedeniyle oluşan maddi tazminat 4721 sayılı Kanun'un 174 üncü maddesinde düzenlenmiş olup, buna göre hâkim, boşanmaya sebep olan olaylarda kusursuz veya az

kusurlu bulunan eş yararına tazminat ödenmesine karar verme yetkisine sahiptir.

3. Maddi tazminat, kişinin malvarlığında iradesi dışında gerçekleşen azalmanın karşılığını oluşturan giderimdir (Türk Hukuk Lugatı, Ankara-2021 Baskı, Cilt-I, s. 746). Boşanma nedeniyle, mevcut veya beklenen menfaatleri zedelenen, kusursuz veya daha az kusurlu taraf, kusurlu taraftan uygun miktarda tazminat talep edebilir. Maddi tazminatın ön koşulu, talep edenin boşanma yüzünden mevcut veya beklenen menfaatlerinin zedelenmesi, boşanma ve maddi zarar arasında nedensellik bağının bulunmasıdır. Başka bir sebepten kaynaklı kayıplar maddi tazminat kapsamında yer alamaz. Mevcut menfaatlerin belirlenmesinde evliliğin taraflara sağladığı yararlar göz önünde bulundurularak tarafın maddi tazminat talebi değerlendirilir. Evliliğin boşanma ile sona ermesi hâlinde taraflar birliğin sağladığı menfaatlerden ileriye dönük olarak faydalanamayacaklardır. Beklenen menfaatler ise evlilik birliği sona ermeseydi kazanılacak olan olası çıkarları ifade eder.

4. Evliliğin boşanma sebebiyle son bulmasından doğan tazminat talepleri ve yoksulluk nafakasına yönelik dava hakları boşanma hükmünün kesinleşmesinin üzerinden bir yıl geçmekle zamanaşımına uğrar (TMK md. 178). Başka bir anlatımla boşanma kararı kesinleştikten sonra boşanma sebebine dayalı açılacak tazminat ve yoksulluk nafakası davaları evliliğin boşanma sebebiyle son bulmasına ilişkin hükmün kesinleşmesinden itibaren bir yıllık zamanaşımı süresine tabidir.

5. Eldeki davada tarafların 02.08.2010 tarihinde evlendikten sonra 16.01.2014 tarihli Almanya Bremen Yerel Mahkemesinin 69 F 454/13 S E. sayılı dosyası ile boşanmalarına karar verildiği, kararın 09.05.2014 tarihinde kesinleştiği, bu yabancı mahkeme kararının MÖHUK'un 50 ve devamı maddeleri gereğince Mahkemenin 2015/23 Esas ve 2015/457 Karar sayılı kararı ile tenfizine karar verildiği, tenfiz kararının 07.12.2015 tarihinde kesinleştiği, hâl böyle olunca eldeki boşanma davasının konusunun kalmadığı, hâl böyle olunca Mahkemece yargılamaya TMK'nın 178 inci maddesine göre yoksulluk nafakası ile maddi ve manevi tazminat talepleri yönünden devam edilmiş, yargılama sonucunda kadın yararına nafaka ve tazminatlara hükmedilmiştir.

6. Kesin hüküm adli gerçeği ifade eder. Kesin hükümle amaçlanan ise; aynı kişiler arasında, aynı dava konusu uyuşmazlık hakkında mahkemelerin sınırsız şekilde meşgul edilmesini engellemektir. Bu şekilde hem kişiler, hem de devlet için hukuki güvenlik sağlanmaktadır. 5718 sayılı Kanun'un (MÖHUK) 50 nci maddesi hükmüne göre, yabancı mahkemelerden hukuk davalarına ilişkin olarak verilmiş ve o devlet kanunlarına göre kesinleşmiş bulunan ilâmların Türkiye'de icra olunabilmesi yetkili Türk mahkemesi tarafından tenfiz kararı verilmesine bağlıdır. Aynı Kanun'un 58 inci maddesinin birinci fıkrasına göre de, yabancı mahkeme ilâmının kesin delil veya kesin hüküm olarak kabul edilebilmesi, yabancı ilâmın tenfiz şartlarını taşıdığının mahkemece tespitine bağlanmıştır.

7. Kural olarak tanıma ve tenfiz açılacak bağımsız bir dava ile istenir ve bu dava sonucu tanıma veya tenfiz kararı verilmesiyle birlikte yabancı mahkeme kararı, mahalli mahkeme kararı kuvvet ve niteliğini kazanır.

8. 5718 sayılı Kanun'un (MÖHUK) 59 uncu maddesinde ise, yabancı ilâmın kesin hüküm veya kesin delil etkisinin, yabancı mahkeme kararının kesinleştiği andan itibaren hüküm ifade edeceğine yer verilmiştir. Yabancı mahkemelerce verilen kararların maddi hukuk bakımından ülkemizde hüküm ifade etmeye başlayacağı tarihi göstermeye ilişkin bu hüküm, mülga 2675 sayılı Kanun'da yer alan önemli bir eksikliği gidermiş olması bakımından oldukça yerinde bir düzenlemedir. Buna göre yabancı mahkemelerce verilen hukuk davalarına ilişkin ilâmların maddi hukuka ilişkin etkisinin yabancı mahkeme ilâmının kesinleşmesinden itibaren hüküm ifade edeceği belirlenerek, kararlarda oluşması muhtemel belirsizlikler giderilmiştir.

9. 6100 sayılı Kanun'un 303 üncü maddesinde yer alan "1- Bir davaya ait şekli anlamda kesinleşmiş olan hükmün, diğer bir davada maddi anlamda kesin hüküm oluşturabilmesi için, her iki davanın taraflarının, dava sebeplerinin ve ilk davanın hüküm fıkrası ile ikinci davaya ait talep sonucunun aynı olması gerekir. 2- Bir hüküm, davada veya karşılık davada ileri sürülen taleplerden, sadece hükme bağlanmış olanlar hakkında kesin hüküm teşkil eder,..." hüküm ile şekli anlamda kesinlik, maddi anlamda kesinliğin ön şartı olarak kabul edilmiştir. Maddenin devamında ise; bir davaya ait şekli anlamda kesinleşmiş olan hükmün, diğer bir davada maddi anlamda kesin hüküm oluşturabilmesini, her iki davanın taraflarının, dava sebeplerinin ve son olarak dava konularının aynı olması şeklinde belirlenen üç şarta bağlamıştır. Kesin hüküm, öncelikle hükmü veren mahkeme de dâhil olmak üzere bütün mahkemeleri bağlar. Bir hüküm maddi anlamda kesinleştikten ve hangi tarafın ne yönde haklı olduğu tespiti yapıldıktan sonra artık tüm mahkemeler, aynı taraflar arasında, aynı dava sebebine dayanarak, aynı dava konusu hakkında verilmiş

bulunan kesin hüküm ile bağlıdır. Bunun sonucunda; aynı dava yeniden incelenemeyeceği (kesin hüküm itirazı) gibi, aynı konuya ilişkin yeni dava, önceki davada verilmiş olan kesin hüküm ile bağlıdır (kesin delil).

10. Boşanma davalarında hâkim; olayların alışılan akışına ve yaşam deneyimlerine göre, kusurlu eşin boşanmaya sebebiyet veren eylemlerinin, diğer eşte ağır zarar yaratması ve eşin boşanma nedeniyle yoksulluğa düşecek olması arasında uygun nedensellik bağı kurduğu takdirde tazminat ve nafaka ödenmesine karar verebilir. Hâkim, evlenmeden önce olan ya da boşanmaya sebep olmayan olayları nedensellik bağına kurulmasında ölçü olarak alamaz. İşte bu sebeple; eşlerin kusurlu davranışlarının boşanmaya sebep olup olmadığı yönünde kurulması gereken "nedensellik bağı" kavramının, boşanmaya sebep olduğu iddia edilen vakıaların gerçekleşip gerçekleşmediği hususunu inceledikten sonra tarafların boşanmalarına karar verilmesinin gerekip gerekmediğine hükmeden mahkeme tarafından yapılması gerektiği hususu kuşkusuzdur. Zira taraflar yönünden boşanma kararını veren hâkim: o evliliğe münhasır, tarafların boşanmaya sebep olan kusurlu davranışlarını belirlemiş ve boşanma kararı vermiştir. Tartışmasız olduğu üzere, taraflar yönünden boşanmaya sebep olan olay veya olaylar artık belirlenmiştir. Boşanma kararının verildiği hükmün kesinleşmesi itibarıyla, artık o evlilik nedeniyle doğmuş veya doğacak olan tüm davalar boşanma kararının verildiği mahkeme kararında yer alan kusur belirlemesi ile bağlıdır ve bu durumun doğal sonucu olarak yapılan kusur belirlemesi, başka bir mahkemenin kararında tartışılmayacağı gibi yeniden kusur belirlemesi yapılmasına da imkân tanımayacaktır. Nitekim benzer husus 22.01.1988 gün ve 5/1 sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme Karar gerekçesinde "...Sözü edilen olaylar boşanmaya yol açabildiği halde kişisel menfaatleri ağır bir biçimde haleldar etmeyebilir. Hakimin değerlendireceği husus o olayların boşanmayı gerektirip gerektirmeyeceği hususu elbette değildir; bu yön boşanma ilamı ile artık kesinleşmiştir..." şeklinde açıklanmıştır.

11. Tüm bu hususlar birlikte değerlendirildiğinde; kadın eş tarafından açılan boşanma davasının yargılaması devam ederken, erkek eş tarafından açılan dava ile eşlerin boşanmasına ilişkin yabancı mahkeme kararının tenfizine karar verildiği, tenfiz kararının kesinleşmesi ile birlikte boşanma davası konusuz kaldığından yargılamaya nafaka ve tazminat talepleri yönünden devam edildiği, yukarıda da açıkça vurgulandığı üzere kesin hüküm nedeniyle oluşan kesin delilin tarafları ve hâkimi bağladığı, artık kesin delil ile kanıtlanan olayların hukuksal açıdan doğru olarak kabul edilmesinin zorunlu olduğu, hâkimin kesin delilleri takdir yetkisi bulunmadığı gibi ayrıca TMK'nın 178 inci maddesine göre açılmış veya somut olayda olduğu gibi taraflar arasında boşanma kararının kesinleşmiş olması nedeniyle davaya tazminatlar ve yoksulluk nafakası yönünden devam edilmesinin zorunlu hâle gelmesi nedeniyle devam edilen davaların, boşanma davasının devamı niteliğinde olduğu, artık bu davada hâkimin, boşanma davasıyla belirlenen kusurlu davranışların boşanmaya sebep olması nedeniyle boşanma davasında belirlenen kusur belirlemesi ile bağlı olduğu, başka bir ifadeyle boşanma kararında taraflarca gerçekleştirildiği kabul edilerek kesinleşen kusurlu davranışların, TMK'nın 178 inci maddesine göre devam edilen davada kesin hüküm oluşturacağı, hâkimin boşanmaya sebep olan olaylar yönünden yeniden bir kusur belirlemesi yaparak nafaka ve tazminatlara ilişkin karar veremeyeceği açıktır.

12. Tarafların boşanmasına ilişkin yabancı mahkeme kararı incelendiğinde; eşlerin en az bir yıldır ayrı yaşadıkları belirtildikten sonra tarafların dinlendiği ve eşlerden evlilik birliğinin yeniden tesis etmelerinin beklenemeyeceği sonucuna varıldığı, çünkü eşlerden koca evlilik birliğini kesinlikle yeniden tesis etmek istemediği, boşanmak istediği yönündeki açık beyanlarının dikkate alınarak boşanmaya karar verildiği görülmektedir. Bölge Adliye Mahkemesince yabancı mahkemece verilen hüküm ve gerekçe içeriğindeki ifadelerin Türk Medeni Kanunu kapsamında birebir karşılığının bulunmasının beklenemeyeceği gerekçesiyle erkeğe kusur olarak yüklenmiş ve kadın yararına maddi tazminat ödenmesine karar verilmiştir. Oysaki yabancı mahkemece belirtilen evlilik birliğini yeniden tesis etmek istememek ve boşanmak istediği yönündeki açık beyanlar boşanma davası açan davacının dava açmakla elde etmek istediği hukuki sonucu ifade etmektedir. Dava sonucunda elde edilmek istenen hukuki sonuç ise tarafa kusur olarak yüklenemez. Bölge Adliye Mahkemesince bu hususlar gözetilmeksizin; tarafların boşanmalarına ilişkin karar gerekçesi bir kenara bırakılarak, yorum yolu ile yabancı mahkeme karar gerekçesi genişletilmek suretiyle erkeğe kusur yüklenmesi hatalı olduğu gibi, bu hatalı kusur belirlemesine bağlı olarak kadın eş yararına maddi tazminat ödenmesine karar verilmesi bozmayı gerektirmiştir.

13. Hukuk Genel Kurulunda yapılan görüşmeler sırasında, boşanma davası açılan Türk Mahkemelerinin her ne kadar tenfiz kararı verilmiş olsa da yabancı mahkeme kararı ile bağlı olmadıkları, tenfizine karar verilen yabancı mahkeme kararından bağımsız şekilde eşlerin boşanmaya sebep olan olaylardaki kusurlu davranışlarının yeniden ele alınıp değerlendirilebileceği, bu nedenle eldeki davada tüm deliller toplandıktan sonra sonucu uyarınca bir karar verilmesi gerektiği, direnme kararının açıklanan bu değişik gerekçe ve nedenlerden dolayı bozulması gerektiği yönünde görüş ileri sürülmüş ise de, bu görüş yukarıda açıklanan

nedenler karşısında Kurul çoğunluğunca benimsenmemiştir.

14. Hâl böyle olunca Hukuk Genel Kurulunca da benimsenen Özel Daire bozma kararına uyulması gerekirken önceki hükümde direnilmesi doğru olmamıştır.

15. Bu nedenle direnme kararı bozulmalıdır.

VII. KARAR

Açıklanan sebeple;

Davalı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile direnme kararının Özel Daire bozma kararında gösterilen nedenlerden dolayı 6100 sayılı Kanun'un 371 inci maddesi gereğince BOZULMASINA,

İstek hâlinde temyiz peşin harcının yatırana geri verilmesine,

Dosyanın 6100 sayılı Kanun'un 373 üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca Ankara Bölge Adliye Mahkemesi

1. Hukuk Dairesine gönderilmesine,

10.05.2023 tarihinde oy çokluğuyla kesin olarak karar verildi.